

DELA VSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Št. 54.

Sreda 6. julija 1927.

Leto II.

Prva faza volilne borbe.

Volilni boj se nahaja v fazi postavljanja kandidatnih list. To je za meščanske stranke ena najtežjih faz. Kar je pač razumljivo, če uvažujemo heterogenost, pa dekadenco in demoralizacijo teh strank.

Še najbolj so v razsulu radikali, ki so bili doslej največja in najmočnejša stranka v državi. V tej stranki se bi jeta med seboj dve jasno opredeljeni fronti: fronta, katero vodi Vukičević, in fronta, katero vodi glavni odbor stranke. Gosp. Vukičević gre za tem, da se osnuje vladna guvernementalna stranka. V tem njegovem delu mu zlasti pomagajo radikalni desidenti in izključeni in zavrženi člani raznih drugih strank, ki mislijo, da je prišla končno tudi zanje prilika, da se zopet tako ali tako politično plasirajo. Gospod Vukičević pa dela na razbijanju ostalih strank, na dezorijentaciji, dezorganizaciji in demoralizaciji vseh strank, da izrabi njihovo oslabiljenje v korist svoje najnovejše vladne strankarske formacije. Priznati treba, da mu gre ta plemeniti in idealni posel še precej dobro iz rok, kajti voditelji prizadetih strank samih večinoma le slabo reagirajo na Vukičevićeve intrige, ker ne vedo, ali ne bi tudi sami vskočili v Vukičevićevo razimovski tabor.

Naše meščanske stranke niso šle še v nobeno volilno borbo tako dezorijentirane in razbite, kakor v to, in baš to dejstvo kaže, da se bo razvijalo naše notranje politično življenje še naprej v prava izigravanja stavek, demokracije, parlamenta — dokler ne najde v odkriti ali prikriti diktaturi svoj fatalni izhod.

Ta prva faza volilne borbe je zato za meščanske stranke, katerih privržence ne veže strankina ideologija in prepričanje, marveč večinoma le interesi in ambicije posameznikov, najbolj nervozna, in če bomo spet slišali, da v posameznih strankah poka, da padajo posamezniki in skupine sem in tja, se ne bomo mogli dosti čuditi, kajti vsa naša politika in zlasti vladino početje gre baš za tem, da splošno dezorijentacijo in nemlačnost

strank v nedoglednost poveča, da reši iz splošnega razsula svojo sredino.

Kajti pri nas se še vedno vzlic katastrofalni gospodarski krizi, vse-splošnemu propadanju, obupu širokih mas, pavperizaciji mest in vasi, hercegovski gladi, igramo le politiko in vstvarjamo nove kombinacije, čeprav bi moralo biti naši buržuaziji že dovolj jasno, da vodi tako početje direktno v polom.

Toda izmed vseh buržuazij izgleda, da hoče biti baš naša buržuazija najbolj slepa in zakrknjena.

Refleksi tega katastrofalnega stanja se očitujejo tudi v stanju slovenskih meščanskih strank. Najmočnejša slovenska stranka — klerikalna — je prišla ob vsako resnost in načelnost — tudi jadra z razpetimi jadrami v v Vukičevićevo tabor. O Kreku in njegovem socializmu ni v njenih vrstah niti znaka več in kar je še krščanskih socialistov, ti jej morajo pokorno kulukariti, Slovenska ljudska stranka, je najbolj zrela za Vukičevićevo srbsko oligarhično kombinacijo, vrgla je čez krov slovenstvo, avtonomijo, težnje slovenskega delavca in kmeta, politično poštenost in doslednost, itd. Na prodaj je novi kombinaciji za en skromen ministrski portfelj!

O drugih strankah pa skoro ni vredno govoriti. Razsulo in nemoč na vseh koncih in krajih.

V takih razmerah bi bil blok razrednega delavstva, ki naj bi z mladeniško svežo silo posegel v volilno borbo, edina naravna reakcija. Toda, ali bo vsaj delavstvo sposobno obvladati sedanji položaj, dvigniti k sebi speče in obupane mase, razgnati gnile meščanske stranke vseh vrst in ka-librov? Želimo, da bi bilo tega sposobno. Kajti nič nam ni tako potrebno, kakor uveljavljanje aktivne delavske sile v našem političnem življenju.

Socialisti bomo v tem nevarnem položaju vsekakor postavili na volilni teren vse naše sile in vršili borbo po onih preizkušanih načelih, od katerih edino pričakujemo rešitve za delovni narod, dobro se zavedajoč, da je bodočnost le v nas.

Vsem krajevnim organizacijam SSJ v mariborski oblasti!

Po sklepu izvršnega odbora mariborske oblastne organizacije SSJ je sklican za nedeljo, dne 17. julija 1927 ob 8. uri dopoldne v Celju

izredni oblastni zbor

s sledečim

dnevnim redom:

1. Volitev predsedništva; volitev odbora za overovljenje delegatskih polnomočij in sklepanje o poslovniku.
2. Politični položaj in volitve v narodno skupščino. (Poročajo ss.: Eržen, Grčar, Petejan.)
3. Dopolnilna volitev članov oblastnega odbora.
4. Slučajnosti.

Določila o udeležbi na oblastnem zboru.

§ 13. Pravico udeleževati se oblastnega zbora imajo:

a) delegati krajevnih organizacij izbrani na krajevnih skupščinah izvoljeni potom glasovanja z listki in po proporciju. Organizacije volijo do 50 članov po enega in za vsakih nadalj-

nih 50 članov še po enega delegata in enega namestnika; ostanki do 30 članov imajo pravico še do enega delegata in namestnika. Število članov se računa po povprečnem številu članov, za katere je krajevna organizacija za poslednje tri mesece pred sklicanjem oblastnega zbora odračunala odbor, računajoči od dneva objavljenja o sklicanju oblastnega zbora.

b) člani oblastnega odbora in njegova računski pregledniki;

c) po en predstavnik strankine oblastne delegacije, izbrane v mariborski oblasti;

d) predstavnik glavnega strankinega odbora in predstavniki osrednjega in oblastnih strankinih glasil. Stroške delegacije nosijo organizacije same.

Izvrševalni odbor.

Osvežiš s kopeljo telo si mlado,

še bolje pa s „CLIO“ šumečo limonado.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Kokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana, Poljanska c. 12, pošt. pr. 104.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1— Din. V oglašnem delu stane petna enostolpna vrsta 2:25 D. Pri večjem številu objav popust.

Letalstvo in vojna.

Pred dvajsetimi leti so bili zračni poleti še redki. Le malo ljudi je verjelo v možnost varnega zrakoplovstva. Do svetovne vojne se svet v splošnem ni mnogo brljal za zrakoplovbo. Zepelinovi poskusi so sicer vzbudili precej senzacije in v militarističnih krogih nemalo nervoznosti, a nanje se je kmalu pozabilo. Aeroplani so povzročili stegovanje vratov in bili so v tem smislu posebna zanimivost na kakem velikem slavlju, a za prometno sredstvo jih niso porabljali.

Prišla je svetovna vojna, in leto ali dve za tem velika uporaba aeroplanov v vojne svrhe. Zepelini so se dvignili v zrak in zapluli v »sovražno« ozemlje ter prinesli nekaj bomb in eksplozij, ter prebivalstvu strah in trepet. Kmalu so se pa tudi pojavili na vseh bojiščih nešteti aeroplani. Letalo je bilo postavljeno najprej v službo vojne.

V bodoče — pravijo — se bo uporaba dežel, zapletenih v vojno in tudi onih, ki bodo nevtralne, odločevala v zraku. Mej ne bo več mogoče zaščititi v toliki meri, kakor v preteklosti. Velika gorovja ob mejah ne bodo nič več naravne utrdbe kakor nekoč, reke bo z lahkoto preleteti in morja ne bodo več značila tisto sigurnost pred napadi, kakor takrat, ko je bila plovba šele v razvoju, v zraku pa še ni eksistirala, razun v fantazijah posameznih glav.

Tekom svetovne vojne so bili aeroplani v glavnem smatrani le za sredstvo, ki lahko uspešno služi armadi, in pa napadom v temnih nočeh na ne preveč oddaljena mesta v »sovražni« deželi. Militarizem to veliko iznajdbo po vojni ni izpustil iz rok.

Danesh prenašajo letala pošto skoro v vseh velikih deželah, ne toliko radi naglice, kakor vsled tega, ker hočejo nekatere države ostati prve med prvimi, vzdržujejo čim večjo in čim efektivnejšo zračno floto. Letala poslujejo tudi za osebni promet. V tem oziru pa bo treba uspehe šele doseči. Doseženi bodo, kajti dosedanja eksperimenti dokazujejo, da pride čas, ko bodo letala toliko izpopolnjena, da bo plovba po zraku varna, kakor je n. pr. po morju z ladjami.

Francija, Anglija in Zedinjene države se danes dežele z največjimi letalskimi flotami. Imajo jih mnogo tudi Italija, Rusija, Nemčija in tudi nekatere manjše dežele. V poslednjih letih smo videli veliko držnih pletov proti severnemu tečaju in preko morja. Mnogi so bili uspešni, vsi pa so pomenili le eksperimentiranje.

Bogatejše države, v prvi vrsti Anglija in Zedinjene države so napravile že precej poskusov tudi z velikimi zrakoplovi. Te vrste zračne ladje pa so draga stvar, zahtevajo velik prostor, drage pline, kovine in marsikaj drugega. Skoro vse so končale po nekolikih poskusnih voznjah z eksplozijo in stotisoči dolarjev so bili spremenjeni v pepel in razbito železo.

Aeroplani so mnogo cenejši in porabnejši. Produkcija zračnih letal je sedaj vsled tega koncentrirana na aeroplane. Za stimulacijo ji služijo tekmovalni poleti, v katerih sodelujejo aviatiki mnogih dežel. Marsikakšen polet na velike razdalje se je že posrečil, a še nobeden ni vzbudil toliko zanimanja kakor polet zrakoplovca

Lindbergha iz New Yorka v Pariz. Bil je v aeroplanu sam, se dvignil v zrak v New Yorku in se čez 33 in pol ure zračne vožnje spustil na tla v Parizu. Prevozil je razdaljo 3630 mil. Dnevno časopisje je Lindberghov uspeh histerično izrabilo ter napolnilo cele strani dan za dnem z dolgovznimi poročili in brezsmiselnimi opisi. Lindberghov uspeh s tem ni bil zmanjšán, a slikajo ga v pretiranih barvah.

Nekaj dni pozneje sta preletela Atlantik Chamberlin in Levine. Dvignila sta se v New Yorku ter si vzela za cilj Berlin. Morala sta se spustiti na sto milj pred Berlinom, ker jima je stroj odpovedal, toda bila sta v zraku 44 ur in 35 minut ter preletela okrog 4000 milj. Presegla sta Lindberghov rekord, a vzlic temu ne bosta deležna niti od daleč njegove slave. Ženska, ki je prva preplavala kanal med Francijo in Anglijo, je bila sprejeta v tej deželi kot največja zmagovalka sveta in zaslužila je z nastopi v ameriških gledališčih in z dopisovanjem v liste visoke vsote. Za tisto žensko, ki je dosegla enak uspeh in preplavala kanal v krajšem času kakor prva, se v svetu, posebej ameriškem, le malokdo zmeni in gledališčam se njeni nastopi na odru ne bi izplačali. Sedaj je preletel Atlantik še Byrd, ki je priletel v Evropo tudi s potniki in pošto.

Dva francoska letalca sta namečila svoj aeroplan iz Francije v Sibirijo in preletela, ne da bi se spustila na tla, blizu 4000 milj. A bila sta Francoza in ameriško časopisje jih pač omenja kot »novico«, ker nista presegla rekorda ameriških letalcev.

Neka skupina je ponudila tistemu letalcu ali letalcema, ki prva prideta iz Evrope v Ameriko preko Atlantika z aeroplanom, ne da bi se med potom spustila na tla, stotisoč dolarjev. Nekdo jih prej ali slej gotovo dobi, kajti zračna plovba prehaja iz stadija eksperimentiranja v dejstvo.

Militariste pa je strah. »Več aeroplanov«, pravijo, »da obvarujemo deželo pred sovražnimi vpadi.« V vseh državah izražajo enak strah in vsi naglašajo, da se morajo pripraviti na »obrambo« kolikor najboljše mogoče tudi v zraku.

Nekateri Amerikanci že vidijo celo armado evropskih letal, kakor plovejo preko Atlantika, porušijo New York ter Washington in uničijo ameriško mornarico. V svojem dnevnem alarmu priporočajo povišanje ameriške zračne flote.

Aeroplani in zrakoplovba v splošnem je lahko največje sredstvo destrukcije in še bolj je lahko sredstvo za odstranjevanje mej, za zblizevanje narodov, za negovanje prijateljstva med njimi. Zrakoplovba skrajšuje distance in daje ljudstvom še več priloznosti, da se boljše spoznajo.

Zrakoplovba v službi militarizma pomeni, da bodo vojne še bolj destruktivne, kakor so bile v preteklosti.

Zrakoplovba v službi civilizacije pomeni zelo važno sredstvo na poti iz sedanje onemoglosti v širše obzorje in v blagostanje.

Dejstvo je, da se letalstvo danes razvija pod pokroviteljstvom militarizma, kakor se je razvilo marsikaj drugega. V interesu ljudstev vseh dežel je, da se mu to pokroviteljstvo odvzame ter ga vposli edino za na-

mene, ki bi služili človeštvu. To bo izvedljivo, ko doseže razvoj družbe iz kapitalizma v socializem dovolj

visoko stopnjo. In vse smeri današnje ekonomske evolucije drže v socializem.

Delavski javnosti v razsodbo.

Zagorje, 4. julija 1927.

Vsikdar, kadar so v predvidu volitve, pa bodisi občinske, oblastne ali državne, takrat nastopijo vse takozvane skupine za enoten nastop delavstva pod najčistejšimi marksističnimi načeli. Pogajanja se vrše za pogajanja in končno pa gredo zopet samostojno v volilni boj, pa ne s parolo proti meščanskim strankam, temveč proti ostalemu delavstvu.

Odkod, da je tako? Tega si žal naše delavstvo česče ne zna pravilno raztolmačiti. Tudi zato, ker mu ni znana zakulisna politika posameznih »delavskih« voditeljev. Ali počasi napreduje delavstvo tudi v tem pogledu. So namreč slučaj, pri katerih je lahko priti do spoznanja, kdo ima prav in kdo ne. Posebno če se pazno zasleduje vso takozvano delavsko časopisje. Da konkretiziram. Podpisani sem imel priložnost biti navzoč pri pogajanjih za skupen nastop socialistov in komunistov pri občinskih volitvah v Zagorju. Obe struji sta bili za skupen nastop. Ali ko je bilo treba to enotnost dejansko ustvariti in ji dati temeljno podlago, takrat so nastopile difference. Socialisti so šli tako daleč v svoji popustljivosti, imajoč pred očmi interese delavcev občanov, da so pristali na to, da se iz obeh skupin ne glede na strankarsko priпадnost, izvoli najsposobnejše sodruge, kateri naj pridejo v občinski zastop. Ali komunisti so stali na stališču proporca zadnjih volitev, češ toliko vam damo in nič več. Lista more imeti lahko vsako ime, samo socialistično ne. Tukaj je bil sedaj tisti voz, na podlagi katerega se je vršila nadaljna intriga za skupen nastop, do končnega razbitja.

Takoj za tem je »Enotnost« objavila članek z debelimi črkami. »Razbijajško delo socialpatriotov v Zagorju.« Prišel se je volilni boj. Marsikdo iz vrst poštenega delavstva je mislil, da bodo delavski voditelji čeprav ločeni v nastopu, vendar vsaj kot razredno opredeljeni, šli v boj proti meščanskim strankam. Ali ravno na-

sprotno; v tem ko so socialisti javno v »Del. politiki« in ustmeno razkrinkali nekoristno delo meščanskih strank za delavstvo, brez vsakega napada na levičarje, so ti nasprotno usmerili svoj boj ravno proti socializmu. Za dosego svojega namena so se poslužili najpodlejših parol kakor: socialisti so povzročitelji svetovne vojne; v Nemčiji in Rusiji so morili boljševike; konsolidirali so buržuazne države; izdajstvo na Vsedelavskem zletu v Ljubljani; ako prideta Čobal in Arh v občinski odbor, bosta uvedla 200% davek na davek na ročno delo itd. Sploh šli so s tako grdimi podtikavanji in obljubami med delavstvo, da je bila vsaka stvarna polemika ž njimi nemogoča. Zato raj njih volilni uspeh ni pripisati zdravemu razsodku volilcev, temveč trenutni sužestiji in terorju, s katerim so zajeli te volilce. Zakaj elementi, ki so šli na volišče za nje vpiljoč »Dol s Čobalovci!« Ali pa: »Živela 4. škranjica (levičarska), v 3. škrinjico, socialistično, se bom pa vs...!«, niso izraz delavske zavednosti in resnosti.

Pa sedaj, po volitvah? Danes citam »Enotnost«, sama hvala in blatenje socialistov in dragoceno priznanje: **če bi na skupni listi kandidirala Arh in Čobal, bi ne bilo toliko glasov, kakor sedaj, ko so šli samostojno!** Citam dalje »Naprej«. Tam piše neki bivši komunistični poslanec in pravi: da mu je bila kandidatura ponujana, daje lekcije socializmu in nasvete za državnozborske volitve. Kje je tu logika, resnost?

Pišajo: Zagorje je rdeče. Da! Do 150 rdečih socialističnih borcev je razumelo enotnost delavskega razreda in kadar se bo ostalo delavstvo te enotnosti naučilo, takrat bo nastop delavskega razreda enoten, prej ne!

O tem prosim, da razsoja poštena delavska javnost in s to parolo naj gre v volilni boj. Zakaj rešitev proletarijata ni v volilnih manevrih in demagogiji, temveč v organizaciji, z zdravimi razrednimi načeli. To sem se naučil jaz pri teh volitvah. J. Kamnik.

Javen železničarski shod.

Nocoj, 5. julija ob 7. zvečer, pod verando pri Götzu javen železničarski shod. Poročajo beograjski delegati o pogajanjih pri ministrstvu prometa.

Širite naš list!

PAVEL DOROHOV:

Prvi koraki.

(Odlomek iz romana »Golgota«. Prevedel I. V.)

»Živi pod svojim imenom?«
»Ne. Pod tujim. Tu ga nikdo ne pozna. Včasih ga srečam, ali delam se, kot da bi ga tam nikdar ne bil videl.«
»Ne dvomite glede njega?«
»Niti najmanj. Ponavljam, da sem ga nekajkrat srečal v Tomsu na konferencah. Nastopal je vedno kot boljševik.«
»Ali bi me hoteli seznaniti z njim?«
»Gotovo.«
»Pokažite mu najprej to tukaj.«
Murigin mu da sovjetski denar.
Dva ali tri dni zatem se sreča Ivan Aleksandrovič v Hlebnikovem v upravi Zveze.
»Ali ste to že videli?«
Pokaže mu zavojček sovjetskega denarja. Hlebnikov se živahno zainteresuje.
»Ne... Odkod imate?«
»Tu je nekdo, ki je prišel iz Rusije.«
»Iz Rusije? Nu, kaj pripoveduje?«
»Malo zanimivega. Lahko vas seznanim z njim.«
»Ne, mislil sem le, ako vam ni mnogo kaj pripovedoval o Rusiji.«
Naredil je ravnodušen obraz in se obrnil stran. Prišel domov, je sporočil Lomov, kako se je Hlebnikov obnašal... Muriginu je ugajala Hlebnikova previdnost. Vzel je iz kovčega nekaj časopisov.

Predajte to, Ivan Aleksandrovič, Hlebnikovu. Mogoče mu časopisi razvzljajo jezik.

Lomov je srečal Hlebnikova na neki seji. Pazil je na trenutek, ko je Hlebnikov ostavil kabinet in ga dobil na hodniku.

»Vzamite to in citajte doma.«
Molče je vzel ta časopise in jih vtaknil v žep, ne da bi jih pogledal.

Drugi dan je prišel sam v kabinet Ivana Aleksandroviča.

»Povejte mi — ali me poznate?«
»Poznam. Srečali smo se v Tomsu.«

»Zakaj ste se delali, kod da me ne poznate?«
»Mislim, da bi vam bilo neprijetno. Saj me skoraj ne poznate.«

»To mi ugaja. Sedaj bi vas rad vprašal sledeče: Zakaj ste mi dali te časopise?«

Ivan Aleksandrovič molči nekaj trenutkov.

»Glejte, sodrug Hlebnikov, jaz vem, da ste boljševik. Vsekakor ste bili v Tomsu. Ker nosite tu drugo ime, predpologam, da se skrivate in da ste ostali boljševik.«

»Vzamimo. Kaj dalje?«

»Slučajno sem spoznal človeka, ki je prišel naravnost iz Rusije. Ta mož je tudi boljševik in se skriva ravnotako kakor vi. Pripovedoval sem vam o njem. Rad bi se šel z vami, zato sem mu na njegovo željo dal sovjetski denar in časopise.«

Hlebnikov pokima molče.

»Oprostite, Ivan Aleksandrovič, ali vseeno vam moram reči, da ne odobravam vašega postopanja. Neprerazmišljeno ste ravnali. Odkod veste, da ni ta mož provokator?«

Lomov se nasmeje.

Dnevne novice.

»Narodni dnevnik« je objavil v pondeljek uvodnik, v katerem izreka še enkrat svoj ogorčeni anatema nad tistimi, ki so razbili — napredni blok! Resnično, resnično vam povem, ves besen je na tiste, ki so razbili — napredni blok! Je sicer »Narodni dnevnik, doslej ta napredni blok junaško pobijal — sedaj se pa jezi, ker so ga demokrati razbili. Ali nam zna kdo raztolmačiti to svojevrstno »Dnevnikovo« logiko, doslednost in resnost? Mi smo sicer od vsega začetka trdili, da naprednega bloka ni in da ga tudi ne bo — »Narodni dnevnik« je pa takrat rohnol proti neobstoječemu naprednemu bloku, še celo ko smo ga zaradi tega bloka vlekli — sedaj pa rohni proti tistim, ki so neobstoječi napredni blok razbili... Se v nedeljo je objavil neki nerazumljivi citat o naprednem bloku iz »Rdečega prapora« (katerega »Rdečega prapora« za boga: »Rdeči prapor« je prenehal izhajati že leta 1921 — pa ja ni imel »Dnevnik« že spet vizije?) in je, kajpak s tem citatom iz leta 1921 hotel pokazati, da smo socialisti v zvezi z neobstoječim naprednim blokom iz leta 1927... Kajon. Ponovno smo že povdarjali, da se nas meščanski bloki prav nič ne tičejo. Pa ti motovilo nerga in podtika, tudi še potem, ko mora sam priznati, da naprednega bloka ni. Je sicer škoda jemati »Dnevnik« resno, toda radi bi že enkrat vedeli, kakor naj bi pribili, s kakšno krepko besedo zabičali, da se na meščanske napredne bloke, če obstajajo ali ne, požvižgamo, da ne spadamo vanje, da nočemo vanje, da jih prepuščamo idejno in načelno tako bogatim in močnim in resnim pokretom, kakor je n. pr. oni, ki se zbira okoli »Narodnega dnevnika«? Morda tako: Pište nas meščanski bloki in »Narodni dnevnik«!

»Slovenec« ve zadnje čase povedati iz socialističnih vrst tudi to, kar celo socialisti sami še ne vemo. Zadnje dni je celo kar na svojo pest postavil kandidata za našo stranko v Mariboru. Pa še marsikaj ve povedati; na primer da smo socialisti v zvezi s kapitalisti, z demokrati, da smo v zvezi z »Orjuno« itd. O pasja nadloga! Da smo v zvezi z Nemci ne piše več. To je pisal prejšnja leta. Odkar so se pa Nemci zvezali s klerikalci, si tega ne upa. Kajti z nekom moramo biti socialisti vedno zvezani. In vse, da ne bi ljudje videli, da so v resnici klerikalci zvezani z bogom in s hudičem, z Nemci in z vlado in z črnogorsko dinastijo — čeprav se igrajo med pokornimi slovenskimi volilci opozicionalce. Polemično prakso »Slovenca« so že sami najzvestejši mežnarji spregledali — zato mu priporočamo naj zamenja

čimprej plato, zakaj, dolgočasna bo volilna borba, če bomo morali pisati vedno eno in isto.

Delavska olimpijada v Pragi. Velika delavske olimpijada v Pragi se je razvila v mednarodni delavski dogodek prvega reda. Na stotisoče delavskih udeležencev iz vseh krajev sveta se je zbralo, zlasti pa iz Avstrije, iz Nemčije itd. Naša prirediteljeve je daleko nadkrilila sokolsko prirediteljeve lanskega leta. O tej olimpijadi prinesemo v prihodnji številki daljše poročilo. Pribijemo pa naj že sedaj, da je delavski šport v kratki dobi dosegel tako številčno moč in tehnično višino, da štejeemo lahko danes delavsko športno internacionalo za eno najmočnejših internacional v mednarodnem delavskem pokretu.

Spor z Albanijo se je končno — likvidiral. Jugoslovanska vlada je umaknila svojo ostro prvotno noto, ki se je zdela rahločutnemu Ahmed Zogu žaljiva, albanska vlada je pa končno izpustila Gjuraškovića. In tako je volk sit in koza cela, in mi se na kraju vračamo, če je bilo vsega tega treba...

Slovensko narodno stranko pestujejo zadnje čase rodoljubi iz dežele. Da je taka sijajna ideja planila v dan najprej v »Narodnem dnevniku«, ni treba povedati. In da ne bo iz vsega tega zopet nič, tudi ni treba dodajati.

Britanija je izgubila za 25 milijonov naročil. Vsled preloma med Anglijo in Rusijo je v fordski okolici za produkcijo volne, volnenih in drugih tekstilnih izdelkov izgubljenih za pet milijonov funtov šterlingov naročil. Tako ocenjuje izgubo poročevalec londonskega dnevnika »Daily New Record«, ki je obenem glasilo za tekstilno industrijo. V 18 mesecih je Rusija plačala za bradfordske produkte 4.900.000 funtov šterlingov. Od tega časa so se naročila pomnožila. Na tisoče delavcev je izvrševalo ruska naročila. Zdaj teh naročil ne bo. Torijski ministrski predsednik Baldwin ni seveda povedal, s kom bo ta naročila nadomestil, da bodo delavci zaposleni.

Turkinje zahtevajo volilno pravico. Ženska unija v turški republiki je izvolila petorico delegatinj, ki morajo v Angoro in predložiti predsedniku Kemalu prošnjo za sprejetje amandementa k ustavi, s katerim se podeli turškim ženam splošna in enaka volilna pravica.

Ožji odbor »Svobode«, delavske telovadne in kulturne zveze za Jugoslavijo v Ljubljani bo imel v sredo, dne 6. julija t. l. ob 20. uri v uradnih prostorih v Ljubljani, Marksov trg 2/II, VIII. redno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Poročilo tajnika. 3. Poro-

»Tudi jaz vam moram reči, sodrug Hlebnikov, da mi zelo ugaja vaša previdnost. Ali kratko in jasno, ali stvar je takšna, da sem tega moža poznal že prej.«

»To je nekaj drugega. In vendar...«
Hlebnikov premišlja.

»Dobro, seznanite me s tem človekom.«
Ivan Aleksandrovič je dal Hlebnikovu svoj naslov.

Murigin je poslušal z velikim zanimanjem poročilo Ivana Aleksandroviča o razgovoru s Hlebnikovim.

»O, to je izboren dečko! To je pravi boljševik!«
Nepotrpežljivo je čakal na obisk Hlebnikova. Zvečer je pripeljal Ivan Aleksandrovič majhnega, zavalenega moža v Muringovo sobo.

»Tu je sodrug Hlebnikov.«
In pustil ju je sama.

Hlebnikov začne:

»Hočem biti odkrit, dragi sodrug. Dejstvo, da ste mi poslali sovjetski denar in moskovske časopise ne zadostuje, da bi me popolnoma prepričali. Kaj še mi lahko poleg tega pokažete, ki mi dokaže, da ste v resnici to, za kar se izdajate?«

Murigin se smeje odkritosrčnosti in nezaupljivosti Hlebnikovi. Stopi k cvetlični vazi, ki stoji pri oknu. Z žepnim nožičem podreza v zemljo in vzame iz nje kapico in iz nje majhen židan trak. Smehlja mu ga pomoli.

»Čitajte, sodrug.«

Hlebnikov skrbno predlega dokument. Razburjen pomoli obe roki Muriginu.

»Dragi sodrug!«

Sodruška si padeta v naročje.

čilo blagajničarke. 4. Poročilo o seji Zveze del. pevskih in glasbenih društev Jugoslavije v Mariboru. 5. Predlog za nakup knjig Akademski enoti. 6. Razno. — NB. Zastopanje članov širšega odbora je prostovoljna. Eventuelne stroške zastopnikov nosijo podružnice same. Morebitni predlogi podružnic naj se pravočasno predložijo odboru.

Organizacija praktičnih, elektroin strojnih tehnikov. V nedeljo, dne 26. m. m. sta imeli organizacija absolventov elektro-tehnične in strojne delovodske šole svoj izredni občni zbor, na katerem se je ob zadovoljivi udeležbi sklenilo združenje obeh organizacij pod gornjim naslovom. O namenu se bode obširneje poročalo ob priložnosti.

Knjižnica prosvetnega odseka Delavske zbornice v juniju. Junija meseca si je v knjižnici prosvet. odseka Delavske zbornice v Ljubljani izposodilo 300 čitalcev 608 knjig in sicer 360 slovenskih, 221 nemških, 27 hrvaških, po vsebini: 542 leposlovnih, 66 znanstvenih. Dohodkov je bilo 880,50 Din. Vpisalo se je 30 novih čitalcev, tako da ima knjižnica sedaj že 420 rednih čitalcev. Odkar si knjižnica nabavlja nove leposlovne knjige v nemškem jeziku, vidno napreduje izposojanje nemških knjig. V marcu je bilo n. pr. izposojenih od 780 knjig 127 nemških, v maju od 625 knjig 187, v juniju pa od 608 že 221 nemških knjig.

Kultura in književnost.

Proslava 30letnice obstoja organizacije pekovskih pomočnikov in njih pevskega odseka v Mariboru, ter ob enem 70 letnica rojstva in 25 letnica delovanja kot pevovodja tega odseka, g. Emila Füllekrussa, se je vršila v soboto in nedeljo v Mariboru resno in veličastno. Prihiteli so pevci in zastopniki raznih delavskih korporacij iz cele Jugoslavije da čestitajo organizaciji k rednemu dogodku. V soboto zvečer se je vršil v veliki dvorani pivovarne »Union« (Götz) prav dobro obiskan slavnostni koncert, pri katerem so nastopili razen štirih mariborskih pevskih društev, še »Svoboda« iz Ruš in pevsko društvo grafikov, »Sloga« iz Zagreba. Za uvod je koncentrirala »godba železniških delavcev in uslužbencev« pod vodstvom kapelnika Schönherrja, nakar je nastopil z dvema pesmima, pevski odsek pekov z »V dar« od Smetane in »Fahnenlied« od pevovodje g. Füllekrussa. Istotako je pel »Frohsinn« z istim pevovodjem zopet Füllekrussov »Gondellied« in Bela Zieglerjeva »Im grünen Wald«. Pevskemu odseku pekov je bil poklonjen od pekovskih strokovnih organizacij srebrni pokal, sivolasemu pevovodji pa od obeh zborov, ki jih dirigira, venci in cvetje. »Svoboda« iz Ruš je pela dr. Ipavca »Imel sem ljubi dve« in Zupaničev »Večer na morju«. Dasi je številčno bila topot bolj šibka, je rešila svoj program zelo dobro, ker ima izvrsten glasovni material, kar smo že večkrat povdarjali. Najboljša pa je ruska »Svoboda«, kadar poje svoje lepe narodne pesmi, za katere je kakor vstvarjena in ki bi jo stale gotovo še mnogo manj truda, kakor težke umetne skladbe. Veseli smo pa rušanov vsakokrat, kadar imamo priliko jih slišati. Po odmoru je nastopil meš. zbor »Svobode« iz Maribora s pevovodjem Vogričem, kakor vedno tudi topot viharno pozdravljen. Vilharjeve »Naše pesmi« in Jerebovo »Jutranje« so izvajali s fino rutino in tehniko, skladnostjo, z izredno popolnostjo. Ni čudno, da je vodil zbor toliko viharne aklamacij. Na burno zahtevo občinstva so morali še eno pesem dodati. Kot osma točka programa je bil nastop mariborskega železniškega pevškega društva »Krilato kolo«, ki ga že dolgo nismo imeli prilike slišati. Pel je Ružičev »San« in Zorko Prelovčev »Slava delu« in dokazal, da ne počiva, temveč da se v svojem zatišju pridno razvija pod vodstvom mladega, agilnega pevovodje-železničarja. Medtem so prispeli zagrebški grafiki z vlakom in nastopili točno po programu, navdušeno aklamirani od občinstva. Ko pa so odpeli svoj pro-

gram, »Himna slozi« od Gostinčarja, »Za inat« Mokranjca in »Cigane«, srbsko narodno pesem, ni hotelo biti ploskanju ne konca ne kraja; z balkona se je vsipalo na nje cvetje in po dvorani je grmel »Živio Zagreb!« Morali so se vrniti na oder, kjer so ponovili »Cigane«, ki se je po svoji eksotični melodioznosti in živahnem ritmu najbolj dopadla. Je to eden najboljših delavskih moških zborov. Dober glasovni material, izvrstna tehnika. Koncert so zaključili peki z Zajčev »Večer na Savi«, z lepimi narodnimi motivi, pri kateri je pel solo Rakuša. Med programom so izrazili jubilantom čestitke z lepimi nagovori, v imenu živinskih organizacij sodrug Čeh, v imenu organiziranega delavstva in delavske zbornice sodrug Golouh, v imenu pevskega društva »Frohsinn« predsednik V. Močnik, v imenu zagrebske »Sloge« predsednik sodr. Štark v imenu zagrebske »Jednakosti« predsednik sodr. prof. Fišer, v imenu centrale delavskih zbornic v Beogradu, tajnik sodr. Belić. Zagrebško grafično pevsko društvo »Sloga« jim je poklonila tudi krasen lavorjev venec z rdečimi trakovi. Društva, ki ki so bila največ radi finančnih težkoč zadržana na udeležbi, so poslala pozdrave. V nedeljo dopoldne se je vršil na vrtu »Ljudskega doma« na čast zunanjim gostom koncert železničarske pogodbe, popoldne pa pri »Lovskemu domu« nad tremi ribniki, dobro obiskana vrtna veselica z nastopi pevskih društev, kjer so morali zagrebški »Slogaši« zopet in zopet ponoviti svoje »Cigane« in se je občinstvo le težko ločilo od njih, ko so morali na kolodvor, s splošno željo, da bi se mu čimprej zopet povrnili. Ta slavnost bo ostala vsem udeležencem v lepem spominu. Č.

»Rdeči nageljčki«, se imenuje zbirka pesmi, 80 po številu, ki jo je izdala Marica Strnad-Cizelj, in ki dokazuje, da je pesmica socialno globoko čuteča žena, ki pa kljub brezupnosti današnjih dni ne izgublja optimizma in ima tu in tam še časa in prostora za zdrav humor. Modernisti bi sicer zaman iskali svojih idealov v tej zbirki, imel bo pa nad njo dopadenje vsakdo, ki ljubi poezijo, ki se mu bo zdela prvi hip, kakor odmev iz bivših dni, a je vendar v marsičem nova. Pesmice, nanizane v knjižnici, so posrečene, nekatere so celo precejšnja pridobitev za našo literaturo. Jezik je sočen, tu in tam malo starinski in spominja na Aškerca. Najboljše se mi zde: »Krivokljun«, »Kaj je hujše«, »Jaz«, »Samsvoj«, »Slika«, (ki predstavlja dober simbol), »Pogreb«, »Pri poduku« in par drugih, iz katerih se očituje svetovno naziranje autorice, ki se je že precej osvobodila tradicionalnosti, ki se izraža pri nji še v njenih — rodoljubarskih —, iz katerih je vredno omeniti samo »Majki Slavici«. Zelo posrečeni so njeni narodni motivi. Tiskarna Blanke v Ptujju je oskrbela prav lično izdajo, ki jo krasí avtoričina slika. Knjižica stane 20 D. Priporočamo. Č.

Iz delavskega sveta.

Zadruga v Angliji za delav. politiko. Senzacija prve vrste je bil na Angleškem zaključek britskih kooperativnih društev na njihovem kongresu v Londonu, da se pridružijo delavski stranki in sodelujejo aktivno

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“ Izprati s Schichtovim Terpentinovim milom.

v delavski politiki. To je najsijajnejša zmaga delavstva v Angliji, kar jih do danes pomni zgodovina angleškega delavskega pokreta.

Angleške kooperative imajo 1300 društev in 6.000.000 članov ter premorejo 750 milijonov dolarjev premoženja. Doslej so bile zadruge nepolitične.

Sklep kongresa je silno presenetil konservativne kroge. Konservativci so z vsemi silami delovali proti temu sklepu, pa so ostali poraženi. Delavske unije so s tem sklepom pridobile silno moralno in finančno pomoč.

Norveško delavstvo in obvezno sodišče.

Norveško delavstvo je sprejelo prvo razsodbo razsodišča, ki ga je uzakonil parlament. Ko je bila postavljena sprejeta, so norveški podjetniki, ki so bili izprli 15.000 delavcev, ker niso hoteli sprejeti velikega znižanja mezde, preklicali izpor, ki je trajal skozi 20 tednov. Sprejeto je bilo kompromisno znižanje mezde.

Nova postava pravi, da lahko kabinet do prvega avgusta leta 1929 prepove na nasvet njegovih svetovalcev ustaviti delo, ako je ustavljanje dela nasprotno javnim interesom in če državni pogajalec ni mogel poravnati spora in lahko odredi razsodišče, da reši sporno vprašanje. Mezde in delavne razmere se ne smejo izpremeniti, dokler ni razsodišče podalo svojega odloka. Odloki so veljavni le za dve leti, toda mezde se lahko revidirajo po šest mesecih, ako so nastale velike izpremembe v cenah. Razsodišče obstoji iz petih članov. Unije in podjetniške organizacije imajo pravico imenovati po 1 člana v razsodišče. Norveška je imela podoben zakon pred letom 1923, ko so se delavske in konservativne stranke združile, da preprečijo podaljšanje tega zakona še za eno leto. O temu razsodišču sodijo, da ni preveč naklonjeno delavstvu. Sodni se, da bo tudi ta poizkus ponesrečil.

Čikaške unije povabile Lindbergha na delavsko manifestacijo.

Čikaška delavska federacija je na svoji redni seji sklenila povabiti Lindbergha na svoj prihodnji »Labor day« kot častnega gosta. Oskar Nelson, podpredsednik federacije, je omenil vrline Lindberghovega očeta, ki si je pridobil velike zasluge kot voditelj farmarske delavske stranke v Minnesoti. Kolikor je dosedaj znano, pride Lindbergh v Chicago v dveh tednih. Imel bi serijo poletov iz St. Louisa, in sicer se ustavi v Springfieldu, Peoriji, Chicagu, Detroitu in Clevelandu. Kam pojde iz Clevelanda, ni še znano.

Pomnil! Pralni prašek »Ženska hvala« ima 50 odstotkov Schichtovega mila.

Maribor.

Kako si občinski gospodje dele podpore. Že smo imeli priliko se baviti z gorenjim vprašanjem, vendar se nam zopet zdi potrebno, da poročamo širši javnosti, oziroma da povečimo takorekoč »skozi okno«, kakor naš dični pater in financeferent g. dr. Jerovšek običava se izražati, kadar socialisti klerikalcem berejo levite. Proračun mestne občine

mariborske za upravno leto 1927 je sicer ostal za 150.000 Din nepokrit, če ravno so gospodje operirali in manevrirali z »prebitkom« od lanskega leta od 300.000 Din, da bi primanjkljaj na vidno znižali ter tako javnosti pokazali, da znajo dobro gospodariti. Šele pozneje so priznali, da o kakem prebitku ni niti govora. Toda kljub primanjkljaju si je famozni »blok national« znal rezervirati ogromno svoto za takozvana kulturna društva. Menda je to ena najbolj važnih občinskih zadev, radi katerih se meščanska družba tako hudo puli za upravo občine. Prejšnji režim, v katerem so imeli socialisti relativno večino, si oddaleč ni upal delati takih skokov, kakor ti gospodje. Še leta 1924 je znašal celokupni proračun pod naslovom: Znanost, umetnost ter prosveta 182.000 Din, medtem ko letos presega že pol milijona Din! Za razdelitev raznim strankarskim kulturnim društvom v ožjem pomenu besede je bilo v letu 1924 samo 20.000 Din, letos pa že okroglo 80.000 Din predvideno. Seveda si je gospoda pustila še nekako rezervo, s katero bi se znala še kakšna luknja zamašiti. Razdelitev je seveda silno pristranska ter krivična, kot je bila že prejšnja leta. Klerikalno-demokratski kartel si je razdelil plen tako, da je odpadlo na klerose nad 20.000 Din, na demokrate in narodne pa po 15 tisoč Din. »Svobodi« so milostno prisodili 10.000 Din kot lani, medtem ko so isto predlansko leto popolnoma izigrali. Tedaj najmočnejša stranka v mestu prejme najmanjšo vsoto za pospeševanje resnične kulture med sicer revnimi toda najštevilnejšimi masami delovnega ljudstva. Sicer ni ti tega ne bi bilo, ako ne bi bili naši zastopniki v občinskem svetu že lansko leto energično nastopili. Seveda se bo to enkrat vračalo, kakor se sedaj posojuje — ko bo mariborski proletariat dovolj zaveden. Povodom proračunske seje so naši sodrugi omenili, da je pač nekonsekventno, ako si večina dovoljuje znatne vsote najprej za svoje kulturne centrale ala »Zveza kulturnih društev«, »Bratstva« ter »Prosvete« in potem še posameznim društvom posebej. Ako je upravičeno, da dobi n. pr. neko omizje, ki si je nadelo ime »Bratstvo«, kar 10.000 Din, potem pa glasbeno društvo »Drava« še po 4000, pa »Jadran« po 1000 Din. Istotako klerikalna »Prosveta« po 10.000 Din, poleg tega pa še knjižnica »Prosvete« po 7000 Din in še »Ceciljino društvo« tudi po 3 tisoč Din, tedaj je opravičeno, da dobi »Glasbeno društvo žel. delavcev in uslužbencev« vsaj enako vsoto kot »Drava«. Tudi Nemci so stavili svoje zahteve, na kar je dr. Jerovšek nasvetoval, naj vložijo prošnje. Prošnje so bile vložene, toda blokaši, ki imajo zaenkrat svoj plen pod streho, so zopet opozicijo potegnili z izjavo, da se nobeni prošnji več ne ugodí, marveč se naj ostanek porabi za druge svrhe. Izlimana večina v občinskem svetu se gotovo zaveda tega, da si je zadnjič delila občinski denar, zato je bila tembolj brezobzirna in bi najraje vse mostove podrla za seboj, ker ve, da bo prišel obračun. To je sicer sodrug Bahun v seji dne 23. junija izjavil, toda politična kupčija je vendar še enkrat zmagala.

Poneverba pri magistratu. Brezmejno partizanstvo je rodilo zopet

uspeh, kakršnega se more že v naprej pričakovati. Saj se pri sprejemanju uslužbenec ne gleda prav nič več na ono stran, ki je najvažnejša, marveč zadostuje, da nekdo izjavi, da je po strankarski pripadnosti to in ono, pa je že dober in se mu brez skrbi poverja posle, za katere je že v naprej diskvalificiran. Bivši uradnik drž. železnice, B., ki je bil ravno vsled poverbe od-slovljen, je našel pri naših klerikalcih zatočišče in dasi se je ponovno izkazalo, da ni zanesljiv ter so bili merodajni faktorji svarjeni, vendar se je pustilo B. pri poslu, za katerega je potrebna zanesljivost. Kakor se sliši, ni le oškodovana mestna blagajna za več lepih tisočakov, ampak trpi mestna občina tudi na ugledu, ker je B. tudi ponarejal v mnogih slučajih podpise strank. — Sedanji klerikalni režim je ustrelil že mnogo kozlov, pri čemur gos-podje demokraci največkrat zatise-nejo obe očesi, ker se dajejo med-sebojne koncesije. Saj pravi star pregovor, da roka roko umije. In v tem ravno ima prosluli »nacionalni« blok največji pomen. Gospoda žu-pana bomo vprašali, kdo bo prevzel za ta najnovejši škandal odgovor-nost in kdo je B. nastavljal ter kdo bo plačal nastalo škodo?!

Celje.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov Celje priredi dne 10. t. m. v nedeljo popoldan pri g. Martinu Krevelj v Čretu veliko vrtno veselico, združeno s plesom, šaljivo pošto, ameriškim zaporom, ribjim lo-vom in drugimi veselimi zabava-mi. Vstopnina 3 Din na osebo. Čisti dobiček omenjene prireditve je na-menjen podpornemu skladu najrev-nejših (vojnih invalidov, vdov in si-rot). Zato se cenj. občinstvo vljudo vabi k obilni odeležbi. — Odbor.

Zagorje ob Savi.

Delavska telovadna in kulturna zveza »Svoboda«, podružnica na Lokah pri Zagorju ob Savi bo pri-redila na nedeljo, dne 17. julija t. l., ob 4. uri popoldne, veliko vrtno ve-selico, spojeno z javnim telovadnim nastopom in srečolovom. Vabimo vse sodelujoče podružnice, da se ude-leže te naše slavnosti s prapori. Sprejem zunanjih gostov na kolo-dvoru pri opoldanskih vlakih.

Guštanj.

Podružnica delavske telovadne in kulturne zveze »Svoboda« v Guštanju je v preteklem letu zagazila v take neprimlike, da je morala začasno usta-viti vse svoje delovanje. Vsled malo-marnosti nekaterih članov je morala opustiti redno poslovanje knjižnice, vsled nerednega plačevanja udnine bi morala zapustiti uradne prostore, sploh je prišla v tak položaj, v ka-kršnem bi se ne smelo nahajati edi-no delavsko izobraževalno društvo v tako važnem okolišu kakor je Guštanj v mežiški dolini. Šele potem, ko so se začele kazati zle posledice tako zanemarjenega društvenega delova-nja, so prišli nekateri starejši člani do prepričanja, da so storili na de-lavstvu velik greh, ker se niso v vso vztrajnostjo oprijeli dela za procvit društva. — Začela se je znova agitacija, sklicali so se sestanki, na katerih se je razpravljalo o bodočih smerni-cah: in res danes imamo novo »Svo-bodo«, ki se intenzivno bavi z reorga-nizacijo delavske knjižnice, ki je usta-novila iz starega delavskega pevske-ga društva »Jekleni Zvok« nov pev-

ski odsek pri »Svobodi«, kjer se po-ducujejo naše mile povevanke, ki laj-sajo naše delavsko trpljenje in vpli-vajo osvežujoče na naše razburjene živce. Naša preorientacija pa se ni izvršila samo v tej smeri, ampak tudi drugi odseki so preživeli prejšnjo kri-zo. Dramatični odsek se je pokazal 1. majnika t. l. s svojim krasnim na-stopom in zopet se nabirajo novi čla-ni in članice med tukajšnjo mladino, posebno pa med pomočniki, ki name-ravajo v kratkem pokazati strmeče-mu delavstvu, kaj zmore vztrajnost in dobra volja. Ravno tako je na delu športni odsek in telovadni odsek. Iz-vršila se je torej popolna pregrupacija in na javnosti je sedaj, da nas podpre in vzpodbudi k nadaljevanju začetega dela. Vsa bratska društva prosimo moralne podpore kakor bo-demo tudi mi povsod po svojih močeh prispevali k splošnosti. Dopisi naj se pošiljajo edino na naslov »Svobode« v Guštanj.

Senovo.

Pri nas se tudi pripravljamo na volitve. To pot smo prepričani, da bodo rudarji storili svojo dolžnost v polni meri. Saj so pa tudi vsi za-peljanci imeli priliko do dobra spo-znati meščanske stranke v zadnjih letih. In po dejanjih jih je treba so-diti. Poskus s fašizmom se med na-šimi delavci ni obnesel; to je pa tudi samostojnim demokratom pri nas izpodkopal tla. — V nedeljo, dne 19. junija smo imeli že prvi volilni shod v »Delavskem domu«, ki je zelo dobro uspel. Obiskal nas je s. Eržen iz Maribora, ki je na shodu tudi referiral. Navzoči smo njegovim izvajanjem pazno sledili in mu pritrjevali. Želimo si še par shodov pred volitvami, ostalo agi-tacijo od moža do moža pa bomo vestno izvršili. Med volitvami se bomo že še oglasili in povedali, ka-ko se kaj z nasprotniki merimo.

Studenci pri Mariboru.

Čeravno so bile razpisane šele volitve za narodno skupščino in ne še občinske, v zvezi temu opazujemo zadnje čase nekakšno živahno gonjo, katera je naperjena proti socialistom. Pred enim letom so se vršili neki taj-ni sestanki in seje, katere je sklicalo društvo hišnih posestnikov. Udelež-ba je bila sicer maloštevilna in govo-rilo se je pa strogo v nemškem jezi-ku. Nam socialistom je popolnoma vseeno, kako se je govorilo na dotič-nih sejah, ker smo v tem oziru inter-nacionalni, pač pa je vredno to ome-niti, ker saj so se udeležili teh se-stankov taki gospodje, ki so še pred nedavnim časom kaj radi opozarjali stranke, s katerimi so občevali v u-radnih prostorih, češ, tukaj je uradni jezik slovenski. Tudi so tisti gospodje v letu 1921 za občinske volitve iz vo-lilnih imenikov izrekli mirali lepo število volilcev, ker so smatrali, da so nekoliko nemškega duha. Časi se pač spreminjajo in s tem tudi ljudje. Glavno besedo je imel na teh sejah neki gospod, ki menda nameraval pri obč. volitvah zopet kandidirati in si-cer na listi, ki se naj bi imenovala Gospodarska lista ali podobno. Iz gotovih vzrokov bi socialisti skoro pozdravljali izvolitev tega gospoda v občinski odbor, saj ima tudi gotove zmožnosti, posebno pri deložacijah strank ima pač za to potrebno prak-so. In ker se je tega posla sociali-stična večina v občinskem odboru branila, bi on kot odbornik gotovo prišel na svoj račun. Ali vprašanje nastane: kakšno stališče bodo pri

volitvah zavzeli volilci, če bodo opa-zili tega gospoda na kandidatni listi. Gospodje kaj radi kritizirajo in zabav-ljajo čez raznovrstne občinske dav-ke, ali ko ko se lansko leto pobirali podpisi za samostojno faro v Studen-ci, kar bi bilo povzročilo davkopla-čevalcem ogromno breme, so bili oni od prvih, ki so dali za to svoj podpis. Mi jim želimo pri tej akciji veliko uspehov, ker vidimo, da imajo pri sestavi list pač smolo in sicer vsled tega, ker imamo na Studencih večino hišnih posestnikov, ki mislijo in ravna popolnoma objektivno in pravilno in nočejo trobiti drugim v rog, ker so z dosedanjim občinskim gospodarstvom popolnoma zadovoljni. Kar se pa tiče zaslug dosedanjega narodnega bloka v občinskem odboru, kar se je pri sejah povdarjalo, o tem bomo govorili na naših volilnih shodih nekoliko obširnejše. Toliko za danes.

Krajevna organizacija SSJ pri-re-di 17. julija v novi telovadnici »Svo-bode«, oziroma na vrtu g. Stumpfa poletno veselico z raznovrstnimi za-bavami. Svira godba požarne brambe na Pekrah. Veselica se bo vršila pri vsakem vremenu, ker prostori to do-puščajo. Vabimo uljudno vse sodru-ge in sodruge in somišljenike, da se veselice udeležijo. Za dobra in izvrst-na jedila in pijačo bo poskrbel gostil-ničar Stumpf. — Odbor kraj. organ.

Pretečeni mesec, to je dne 15. VI. je sklicala kraj. organizacija v gostilni Meihenich članski sestanek, ki je bil obilno in zadovoljno obisan, v zvezi temu, da se je vršila ravno ta večer neka društvena seja, katero so sma-trali nekateri sodrugi tudi za važno in smo jih zato na našem sestanku po-grešali. Navzoč je bil tudi sodrug Ba-hun iz Maribora, kateri nam je v eno-urnem in stvarnem govoru, razjasnil zunanji in notranji politični položaj, v katerem se nahajamo in kateri se je zadnji čas precej poostiril. Govornik je ostro kritiziral delovanje meščanskih strank, posebno klerikalne, ki je de-lavskemu pokretu najbolj škodljiva, in s katero bo potrebno pri prihodnjih volitvah obračunati. O delovanju kraj. organizacij je nato poročal občinski svetnik s. Leskošek in je bilo iz nje-gova poročila razvidno, da podružnica pod novim vodstvom vidno napre-duje, saj si je pridobila tekom par me-secev 32 novih članov, kar je gotovo pozdravljati, in iz česar je tudi raz-vidno, da se tukajšnji sodrugi zave-dajo svojih dolžnosti in ne bodo nika-kor dopuščali, da bi se rušila naša ru-deča socialistična trdnjava. Gotovim gospodom pa, posebno onim okoli Slovenca, ki to našo trdnjavo nepre-nihoma napadajo in katerim se sanja, da socialisti sploh ne obstojamo več, svetujemo, naj si njegovi pročevalci pri priliki ogledajo enega naših shodov. Pripomniti moramo, da se je se-dajnega sestanka udeležil tudi neki pristen klerikalec, mislimo gotovo da iz same radovednosti. Sicer se je za-držal mirno, in jo je tudi takoj popi-hal, ko so padale ostre opazke glede klerikalcev. Govorila je na to naša vrla in neumorna sodružica, gospa Vošnik, katera je navzočim priporo-čala, naj v prihodnje vplivajo na to, da se shodov in sestankov udeležijo tudi žene v večjem številu in naj se tudi žene več zanimajo za socialistič-no časopisje in ne samo za meščan-

ske. Navzoči so izvajanja govornice z zanimanjem poslušali in odobraval. Govorilo je še več sodrugov, kakor Pinter, Haberle, Lešnik in Meihenich, ki so se vsi brez izjeme bavili z vprašanjem organizatoričnega dela, za katerega se bo potrebno žrtvovati, in napeti vse sile in moči, ako se hoče-mo z uspehom bojevati proti vsem našim nasprotnikom in preprečiti nji-hove namene in načrte, katere imajo že izdelane za prihodnje volitve. Ker se ni nihče več k besedi javil, je so-drug Leskošek opolnoči zaključil ta koristen sestanek.

Dne 7. jun. se je vršila pri nas 31. redna seja občinskega odbora, katera je bila sklicana po § 38. občinskega reda. Navzočih je bilo 16. odborni-kov, nekateri so se upravičeno opro-stili, nekateri tudi ne, se pač vidi, da se bliža funkcijska doba svojem kon-cu, in ni več potrebnega navdušenja. Od narodnega bloka je bil navzoč sam o g. Bende, kateri pa se je, moramo že pripoznati, zadržal popolnoma ob-jeektivno in stvarno. Mi si zato pred-stavljamo, da gospodje od bloka niso nič posebno složni, in da g. Bende končno sam uvideva, da mi socialisti nismo tako nedisciplinirani in nekul-turni, kakor si je mogoče to v začet-ku domislil. Uvidel je najbrže, da se da z nami tudi pametno govoriti, ako gre za blagor in koristi naših občanov v gospodarsko komunalnem oziru. Zapisnik zadnje seje se je z malen-kostnimi ugovori odobril, nakar je župan Kaloh poročal o raznovrstnih zadevah in delih, ki so se izvršila na podlagi sklepov zadnje seje. V novi šolski odbor so bili izvoljeni sledeči sodrugi in sicer: župan Kaloh, kateri je imenovan glasom naredbe kot predsednik, sodrugi Pušnik, Leskov-šek, Kar, Španer in Supan. Za blagaj-nika šolskega odbora je bil na kon-stitualni seji enoglasno izvoljen naš vrli, neumorni sodrug Pušnik. Pri po-ročilu odsekov se je razvila daljša de-bata glede popravila cest, oziroma vzdrževanja. Sklene se, da se občin-ske ceste primeroma nagramozijo, ko-likor je to mogoče v okviru prora-čuna. Občinski odbornik sodr. Supan se je energično zavzel za otroško igrališče, katero je neobhodno po-trebno, in sicer se je dokazalo, da bi bil za to najprimernejši prostor na občinski njivi tik dekliske šole. Ker pa imajo dotični prostor v uporabi za letos občinski reveži, bo mogoče to šele prihodnje leto izvršiti. Občinski svetnik s. Leskošek, opozarja stav-beni odsek, da naj ne dopušča pod nobenim pogojem, da bi se iz stano-vanjskih prostorov v starih hišah, de-lali obrtni prostori, kakor se to v več-jih slučajih namerava, in naj se na-tančno upošteva tozadevni sklep ob-činskega odbora, storjen pred 3 leti. Nadalje zahteva s. Leskošek, da naj občinski odbor podvzame vse potreb-ne korake, da prepreči brezobzirno blazno hitro vožnjo nekaterih auto-mobilistov, ki na ta način ogrožajo ne samo življenje pasantov na glavnih cestah, ampak povzročujejo tudi nez-nosen in vsakomur škodljiv prah. Sklene se soglasno, da se vsi enaki prestopki proti predpisom, naznanijo brez ozira na osebo, orožništvo, ozi-roma sodniji. Ker se ni nihče več javil k besedi, je župan sejo, ki se je vršila izvanredno mirno in stvarno, zaklju-čil ob 11. uri ponoči.

„ANKER“ DOMAČI HRANILNIKI

Šrečke razredne loterije

2¹/₂ 0/10 vojno-odškodninska renta pro-ti takojšnjemu plačilu in na meseč-ne obroke v bančni poslovalnici

Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25

Nabirajte nove naročnike

PRAVA SLIVOVKA

kakor

tropinovec in vinski cvet

za konzerviranje črešenj in višenj se dobi najceneje v žganjarni

Adalbert Gusel, Maribor, Koroška 18

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z. O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324
Prodajalne v Slomškovi ulici št. 2 in na Glavnemu trgu št. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delav-cem in delavkam naše okusno pečivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju pečiva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalnih pečiva na zavarovalno znamko **D. P.**